

Vælg det rigtige grovfoder

Af Louise Pedersen, Hestezonen.dk

Sådan vælger du det rigtige grovfoder

Når der i denne artikel tales om grovfoder menes der både hø og wrap. Begge omtales i det daglige med mange usande påstande. Fx. at "2.slæt hø er bedre end 1.slæt hø til nøjsomme heste". Eller at "wrap er meget stærkere end hø".

Fakta er, at der ikke er hold i disse påstande! Det er græssorter i kombination med pasning, vejr og vind der afgør næringsindholdet i grovfoderet. Det har intet at gøre med om der vælges 1. eller 2.slæt hø, eller om wrappen er slået på "lavfruktan græsser". Kun en analyse kan fortælle, hvad indholdet i grovfoderet reelt er!

Der er delte meninger om, hvorvidt det giver mening, at få lavet en grovfoderanalyse eller ej.

På negativ-siden er:

- det koster penge,
- man skal helst tage prøver fra flere baller, for at den er repræsentativ (for at den giver det bedste/bredeste resultat)
- analyser giver mest mening, hvis man kan få et parti grovfoder samme sted fra til hele sæsonen.

På positiv-siden er:

- **du ved, hvad du fodrer med.**
- du ved, hvad du fodrer med, og derfor kan din hest få de rette mængder grovfoder og holde et pænt huld.
- du kan spare penge på en masse tilskudsprodukter.

Rigtig mange hesteejere bruger rigtig mange penge på sækkefoder og tilskudsprodukter. Der er ikke noget galt med det, bortset fra, at mange af pengene kunne være sparet i første omgang, hvis man vælger det rette grovfoder fra starten af fodringssæsonen. Ej at forglemme, at mange fodringsrelaterede problematikker som fx EMS og forfangenhed vil kunne undgås, ved valg af det rette grovfoder!

Hvad er det rette grovfoder?

Det rette grovfoder er det, der passer til den hestetype du har. Eksempelvis skal en højtydende præstationshest ikke have det samme grovfoder, som en shetlænder, der går som selskabspony.

Der er tre ting du særligt skal have for øje, når du ser på en grovfoderanalyse:

- FE/kg foder (foderenheder pr kilo foder)
- Sukkerindhold
- Protein indhold

Foderenheder pr kilo foder er i særdeleshed en potentiel begrænsende faktor. En tommelfingerregel er, at en hest til vedligehold skal have lige omkring en foderenhed pr 100 kg

hest. Dertil kommer ca en ekstra foderenhed pr. aktivitets niveau der inddeles i let, middel, hård og ekstrem træning. Kæder man dette sammen med, at hesten skal have **minimum 1 kg tørstof/100 kg hest** begynder foder-puslespillet pludseligt at blive lidt kringlet.

Her er det værd at bemærke, at hør har et tørstofindhold på ca 85-90% og wrap ca 65% (hvis det er wrap hør, er det et sted mellem wrap og hør, men typisk ca 75% tørstof).

Et simpelt regnestykke er at en 500 kg hest har brug for 5 foderenheder.

Den fodres med hør = 85% tørstof pr kg.

Den **SKAL** have minimum 5 kg tørstof (og meget gerne mere!!!!) for at holde en sund funktion i mave-tarmkanalen. Det svarer til knap 6 kg hør eller 7 kg wrap, som en absolut minimumsmængde - den må meget gerne få mere!!!

Lad os antage at der er 1,3 foderenheder pr kilo grovfoder. Hvis hesten på 500 kg får 6 kg hør får den pludselig 7,8 foderenheder - og den vil derfor blive for tyk. Det der sker er så, at mange reducerer grovfodermængden. Det betyder så, at hestens fordøjelse mangler fibre at arbejde med, og i mange tilfælde også at stofskiftet går i stå. Hesten er nu i stor risiko for at få både mavesår og yderligere problemer med at få svært ved at tabe sig!!!

Omvendt er der også nogle gange ret næringsfattigt grovfoder. Lad os antage at vi har et grovfoder med 0,5 foderenheder pr. kilo foder. Med dette grovfoder vil hesten der får 6 kilo hør nu kun få 3 foderenheder. Skal hesten tabe sig er det selvfølgelig fint, og hesten kan tåle at få større mængder grovfoder (mere tyggetid) uden at tage på. MEN har man en hest der har svært ved at holde huld, vil det være svært at fodre den tyk med dette grovfoder.

Så hvis du kan nikke genkendende til, at have en hest der enten er for tyk eller tynd/mangler energi, og ofte ser dig selv søge efter tilskud der kan understøtte væggtab, vægtøgning eller bedre energi - så vil jeg anbefale dig at se på dit grovfoder først. Det er langt billigere i længden, og oftest den største faktor i foderplanen, hvor det udgør 70-98%.

Lidt om protein og sukker

Det er ret individuelt hvor meget sukker en hest kan tåle! Men grundlæggende ønsker man så lidt sukker som muligt. Når sukkerindholdet er lavt, er proteinindholdet ofte højere, da balancen mellem sukker/protein er et udtryk for hvor god vækst planten er i. Har du en hest der er i risiko for forfængthed må den ikke få for store mængder sukker og protein. Vælg derfor et grovfoder med mindre end 10% sukker - og meget gerne ned omkring 5% sukker. Protein niveauet til en sådan hest bør ligge på 8-10%, helst ikke hverken højere eller lavere. En hest i risiko for forfængthed fodres ofte meget restriktivt mht. grovfodermængder. Selvom for meget protein er hårdt for kroppen, har hesten stadig brug for en hvis mængde protein (byggesten) også selvom den er i risiko for forfængthed.

Helt almindelige rideheste der trænes og ikke har vægtproblemer trives generelt fint på et grovfoder med omkring 10% sukker (det må selvfølgelig gerne være lavere) og 10-12% protein. Hårdt ydende heste, men særligt avlsdyr og heste i vækst har et højere proteinbehov end en standard ridehest. Særligt til heste i vækst, som endnu ikke kan spise så store mængder grovfoder

er det derfor vigtigt at vælge et grovfoder, med tilstrækkeligt proteinindhold, for at de får deres behov dækket.

Jeg anbefaler altid, at du får individuel foderrådgivning af en faguddannet person der både kan tolke hvad der står i en grovfoderanalyse og på en sæk foder!

Husk i øvrigt altid at vælge et grovfoder der dufter godt og er uden støv og plamager af svampesporer.